

Свертнев Александр

ORCID 0000-0002-9175-091X

Web of Science ResearcherID GRE-8884-2022

Кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри теорії й методики фізичного виховання,
адаптивної та масової фізичної культури,
Полтавський національний педагогічний університет
імені В.Г. Короленка (Полтава, Україна)
E-mail: svertneva@gmail.com

Хлібкевич Сергій

ORCID 0000-0002-0866-6021

Доктор філософії, асистент кафедри теорії й методики фізичного виховання,
адаптивної та масової фізичної культури,
Полтавський національний педагогічний університет
імені В.Г. Короленка (Полтава, Україна)
E-mail: hlibkewitch2015@gmail.com

Кравченко Андрій

ORCID 0009-0005-0065-087

Кандидат педагогічних наук,
заступник начальника кафедри загальновійськових дисциплін,
Військово-юридичний інститут
Національного юридичного університету
імені Ярослава Мудрого (Харків, Україна)
E-mail: andrey81levada@gmail.com

ПРАКТИКО-ОРІЄНТОВАНЕ НАВЧАННЯ В СИСТЕМІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І СПОРТУ

Стаття присвячена дослідженню проблеми реалізації практико-орієнтованого підходу в системі професійної підготовки майбутніх фахівців фізичної культури і спорту в закладах вищої освіти. Однією з форм організації освітнього процесу у закладах вищої освіти, що максимально сприяє розвитку особистості та готовності до професійної діяльності здобувачів, є практична підготовка, оскільки інтегрально з теоретичною, створює підґрунтя для професійного розвитку. Основним засобом реалізації практико-орієнтованого підходу є набуття здобувачами вищої освіти досвіду роботи в реальних умовах діяльності фізкультурно-спортивної організації. На практико-орієнтованому підході ґрунтується й реалізація освітньо-професійних програм за спеціальністю А7 Фізична культура і спорт. Процес упровадження практико-орієнтованого підходу в закладах вищої освіти передбачає створення учасниками освітнього процесу середовища, в якому здобувачі мають можливість виявити та реалізувати свої здібності й інтерес до пізнання, зробити його усвідомленою потребою в саморозвитку, професійній та соціальній адаптації.

Мета статті: обґрунтувати специфіку реалізації практико-орієнтованого підходу в системі професійної підготовки майбутніх фахівців фізичної культури і спорту.

Методологія. Аналіз та узагальнення спеціальної літератури та інтернет-джерел, досвіду реалізації освітньо-професійних програм за спеціальністю А7 «Фізична культура і спорт», зокрема програм навчальних і виробничих практик.

Наукова новизна полягає у визначенні та уточненні поняття «практико-орієнтований підхід»; обґрунтуванні шляхів реалізації практико-орієнтованого навчання під час навчальних та виробничих практик у процесі підготовки фахівців фізичної культури і спорту.

Висновки. Автори статті приходять до висновку, що процес упровадження практико-орієнтованого підходу в закладах вищої освіти передбачає створення учасниками освітнього процесу середовища, в якому здобувачі мають можливість виявити та реалізувати свої здібності й інтерес до пізнання, зробити його усвідомленою потребою в саморозвитку, професійній та соціальній адаптації. Саме прагнення знайти оптимальний баланс між академічною та прагматичною складовими професійної підготовки, реалізовується у залученні здобувачів до створення практико-орієнтованих проєктів, які є результатом як індивідуальної, так і колективної діяльності за чітко визначеними правилами.

Ключові слова: професійна підготовка фахівців фізичної культури і спорту, практико-орієнтоване навчання, професійно-практична підготовка.

Постановка проблеми. Сучасна система вищої освіти, вектори якої спрямовані на євроінтеграцію, вимагає підготовки конкурентоспроможних фахівців фізичної культури і спорту, затребуваних на ринку праці. Цей фактор вимагає від закладів вищої освіти здійснення професійно-практичної підготовки на засадах компетентнісного, практико-орієнтованого, особистісного наукових підходів, в основі яких лежить реалізація індивідуальної траєкторії професійного становлення кожного здобувача.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналіз спеціальної літератури засвідчив, що категорію «практико-орієнтований підхід» науковці розглядають як засіб орієнтації навчального процесу на кінцевий продукт професійного навчання – готовність до професійної діяльності за певним видом професії. Практико-орієнтований підхід вважається одним із найефективніших засобів професіоналізації навчання у ЗВО, оскільки максимально наближує студентів до майбутньої професійної діяльності [3].

В більшості наукових праць практико-орієнтований підхід представлено як базовий компонент процесу професійної підготовки, що дозволяє створити умови для поєднання на основі взаємопроникнення навчальної й професійної діяльності студентів як способу формування певних компетентностей [5].

Зокрема, О. Хижняк у своїй статті зазначає, що практико-орієнтоване навчання спрямоване на здобуття не лише знань, а й умінь і навичок, тобто досвіду практичної діяльності, з метою досягнення професійно і соціально значущих компетентностей. При цьому мотивація до вивчення теоретичного матеріалу має виходити з потреби у вирішенні практичного завдання. Це забезпечує залучення студентів у роботу. Цей різновид практико-орієнтованого підходу є діяльнісно-компетентнісним. За реалізації цього підходу в системі загальної освіти традиційна тріада «знання – вміння – навички» доповнюється новою дидактичною одиницею «знання – вміння – навички – досвід діяльності» [7].

Слушною є думка дослідників, що практико-орієнтований підхід до навчання в освітньому закладі повинен застосовуватися педагогічним колективом з перших днів навчання і далі сприяти поетапному формуванню професійних компетентностей особистості здобувача вищої освіти, зокрема:

– перший етап – адаптація до освітнього простору. У здобувачів ЗВО формуються культурні запити й потреби, розуміння сутності й соціальної значущості своєї майбутньої професії, прояв до неї стійкого інтересу;

– другий етап – початок спеціалізації, зміцнення і поглиблення професійних інтересів здобувачів ЗВО. Цей етап спрямований на вироблення самостійності у визначенні завдань професійного та особистісного розвитку;

– третій етап – безпосереднє знайомство з професійною діяльністю в період освоєння професійних модулів і проходження навчальної практики, готовність до диференційованої оцінки рівня свого професіоналізму й активність позиції;

– четвертий етап – готовність організувати власну діяльність, обирати типові методи та способи виконання професійних завдань, оцінювати їх ефективність і якість. До цього етапу навчання належить: виробнича практика, переддипломна практика і захист дипломного проєкту (роботи), складання кваліфікаційного іспиту [2; 3].

Загалом, у зазначених працях науковців наголошується на важливості активного впровадження практико-орієнтованого навчання в підготовку майбутніх фахівців вищої освіти з метою подолання розриву між теорією і реальною професійною діяльністю. Часто практико-орієнтований підхід дослідники розглядають як метод викладання і навчання в поєднанні з практичною діяльністю, орієнтації навчального процесу на кінцевий продукт навчання – формування і розвиток професійних компетентностей [1]. У дослідженнях німецьких учених практико-орієнтований підхід трактується як «...активна форма організації професійної підготовки, призначена для застосування в теоретичному та практичному компонентах, що реалізується за допомогою насичення навчального процесу елементами професійної діяльності» [9], «як орієнтація змісту і методів педагогічного процесу на формування у майбутніх фахівців практичних навичок роботи, як система навчальних проблемних ситуацій, методичних та ситуаційних завдань, спроектованих у професійну підготовку фахівців» [8]. Цей підхід також розглядається як метод викладання і навчання в поєднанні з практичною діяльністю з метою орієнтації навчального процесу на кінцевий продукт професійної підготовки – формування і розвиток компетентностей [7].

Учена Л. Петренко, узагальнюючи дослідження вітчизняних педагогів, зазначає, що нині не існує чіткого розуміння чіткої сутності й структури практико-орієнтованого підходу. Науковиця тлумачить поняття «практико-орієнтований підхід» як формування професійного досвіду студентів у процесі занурення в професійне середовище під час виробничої і переддипломної практики; професійно-орієнтовані технології навчання, спрямовані на формування в майбутніх фахівців значущих для професійної діяльності знань, умінь, навичок, професійно-важливих якостей; формування професійно і соціально значущих компетентностей у ході надбання студентами знань, умінь, навичок і досвіду діяльності тощо [6].

О. Корносенко зазначає, що реалізація практико-орієнтованого підходу можлива через низку заходів, зокрема співпрацю з галузевими партнерами, тобто зі спортивними організаціями, фітнес-центрами та іншими професійними спільнотами, з можливістю подальшого працевлаштування; провадження дуальної форми навчання; використання інноваційних методів навчання; активної проєктної роботи та дослідницької діяльності; певних змін у підходах до викладання та організації навчального процесу [4].

Мета статті полягає в обґрунтуванні специфіки реалізації практико-орієнтованого підходу в системі професійної підготовки майбутніх фахівців фізичної культури і спорту.

Методологією дослідження є аналіз та узагальнення спеціальної літератури та інтернет-джерел, досвіду реалізації освітньо-професійних програм за спеціальністю А7 «Фізична культура і спорт», зокрема програм навчальних і виробничих практик.

Наукова новизна полягає у визначенні та уточненні поняття «практико-орієнтований підхід»; обґрунтуванні шляхів реалізації практико-орієнтованого навчання під час навчальних та виробничих практик у процесі підготовки фахівців фізичної культури і спорту.

Виклад основного матеріалу дослідження з обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Однією з форм організації освітнього процесу у закладах вищої освіти, що максимально сприяє розвитку особистості та готовності до професійної діяльності здобувачів, є практична підготовка, оскільки інтегрально з теоретичною, створює підґрунтя для професійного розвитку. На практико-орієнтованому підході ґрунтується й реалізація освітньо-професійних програм за спеціальністю А7 Фізична культура і спорт.

Загальна мета і завдання практичної підготовки майбутніх фахівців фізичної культури і спорту визначена в наскрізній програмі практик першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Мета практичної підготовки полягає в опануванні здобувачами сучасними методами, формами організації та засобами професійної діяльності, формування у них, на базі одержаних у закладах вищої освіти знань, професійних умінь і навичок для прийняття самостійних рішень під час організаційно-управлінської, навчально-тренувальної, фізкультурно-оздоровчої, змагальної діяльності в реальних ринкових і виробничих умовах, виховання потреби систематично поновлювати свої знання та творчо їх застосовувати в практичній діяльності на посадах визначених освітньою програмою.

Основними завданнями практичної підготовки є:

- забезпечити комплексне застосування загальних, інтегральних та спеціальних (фахових) компетентностей для розв'язання складних непередбачуваних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності;

- ознайомити здобувачів зі структурою, формами, методами та змістом роботи спортивних організацій (об'єктів практики) на основі вивчення нормативної, організаційно-методичної, фінансової документації та проведення бесід з керівним складом організацій та підготувати їх до самостійної роботи в якості тренера-викладача з виду спорту / інструктора з фізичної культури тощо;

- поглибити і систематизувати знання з теорії фізичної культури, основ спортивної підготовки, управління фізичною культурою і спортом, дисципліни медико-біологічного циклу, психолого-педагогічного циклу тощо;

- сприяти вдосконаленню методичних знань та формуванню стійких навичок з самостійної організації та проведення управлінської, навчально-тренувальної, фізкультурно-оздоровчої та змагальної діяльності;

- формувати вміння спостерігати і аналізувати навчально-тренувальний процес, упроваджувати методи і методики спортивної діагностики;

- формувати вміння проводити елементарні наукові дослідження з встановлення ефективності різних сторін діяльності у сфері фізичної культури та спорту з використанням апробованих методик та використовувати результати дослідження у практичній діяльності;

- навчити започатковувати актуальні форми залучення різних груп населення до оздоровчої рухової активності;

- формувати практичні уміння розробляти програми рухової активності для різних груп населення; проводити заняття з ознайомлення з різними видами спорту та рухової активності, майстер-класи та показові виступи спортсменів з різних видів спорту та рухової активності; облаштовувати локації для активних фізкультурно-оздоровчих занять у місцях масового відпочинку та розробляти правила для безпечних занять тощо;

- розвивати і вдосконалювати професійні й особистісні якості, творчі здібностей в конкретних умовах практичної діяльності тренера / інструктора тощо;

- сформувати у здобувачів стійкий інтерес до професії тренера-викладача з виду спорту / інструктора з фізичної культури і спорту, потребу у самоосвіті, творчого підходу до самостійної професійної діяльності.

Традиційно, вивчення професійно-орієнтованих дисциплін завершується практиками, які є навчальними та виробничими (Таблиця 1).

Навчальні практики, враховуючи регіональний запит на якісну підготовку фахівців фізичної культури і спорту, спрямовані на закріплення та удосконалення знань отриманих у процесі вивчення дисциплін професійного циклу й забезпечують можливість застосовувати актуальні форми, методи та засоби залучення різних груп населення до оздоровчої рухової активності та уміння упроваджувати їх у професійній діяльності в оздоровчо-рекреаційних закладах. Типовими навчальними практиками на факультеті фізичного виховання та спорту Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка є практика з підвищення спортивної майстерності та фізкультурно-оздоровча практика.

Виробнича, зокрема організаційно-методична практика у фізкультурно-спортивній організації, спрямована на формування у студентів системи сучасних поглядів щодо упровадження методів, засобів та форм організації й управління фізкультурно-спортивною діяльністю, професійні уміння і навички необхідні для прийняття самостійних рішень під час роботи на посадах тренерів / інструкторів в реальних ринкових і виробничих умовах. Виробнича тренерська практика спрямована на формування уміння застосовувати сучасні методи, засоби і форми навчально-тренувальної роботи, необхідні для здійснення професійної діяльності, прийняття самостійних рішень, творчого використання їх у практичній діяльності тренера з виду спорту.

Кожна з програм практики має свою мету, завдання, зміст, структуру, рекомендації щодо складання основних звітних завдань, перелік рекомендованої літератури тощо. Практики передбачають безперервність і послідовність їх проведення, формування у здобувачів необхідного і достатнього обсягу практичних знань і умінь. Навчальні практики, а за певних умов і виробничі, можуть проводитися із застосування

дистанційних технологій згідно п. 1.4 «Положення про технології дистанційного навчання в освітньому процесі Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка».

Таблиця 1

Види, терміни та бази проведення практик

№ з/п	Вид і назва практики	Термін проведення (курс, семестр)	Тривалість проведення (тижні, кредити ECTS)	Бази проведення практики
1	Навчальна практика з підвищення спортивної майстерності	2 курс, 3 семестр	2 тижні / 3 кредити	Факультет фізичного виховання та спорту Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка.
		3 курс, 5 семестр	2 тижні / 3 кредити	
		4 курс, 7 семестр	2 тижні / 3 кредити	
2	Навчальна фізкультурно-оздоровча практика	2 курс, 4 семестр	2 тижні / 3 кредити	Факультет фізичного виховання та спорту Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка.
3	Виробнича тренерська практика	3 курс, 6 семестр	4 тижні / 6 кредитів	Позашкільні навчальні заклади (спортивні школи, спортивні, спортивно-оздоровчі та фітнес клуби), спортивні секції закладів загальної середньої освіти, громадські організації фізкультурно-спортивної спрямованості тощо.
4	Виробнича організаційно-методична практика у фізкультурно-спортивній організації	4 курс, 8 семестр	6 тижнів / 9 кредитів	Спортивні школи; спортивні, спортивно-оздоровчі та фітнес клуби, громадські організації фізкультурно-спортивної спрямованості тощо.

Науково-методичне забезпечення під час дистанційної практики включає змістовне інформаційне та навчально-методичне наповнення веб-ресурсу (класу) (уточненні завдання, критерії оцінювання, зразки документів, форми звітності, інформаційні ресурси та інше) для дистанційного супроводу. Дистанційна комунікація учасників освітнього процесу може також здійснюватися за допомогою таких інформаційно-комунікаційних технологій, як електронна пошта, месенджери (Viber, Telegram та ін.), відеоконференції (Moodle, ZOOM, GoogleMeet та ін.), форуми, чати, аудіоконференції тощо.

Важливу роль в забезпеченні практико-орієнтованого навчання має вибір бази проходження практик. Для організації усіх практик, передбачених навчальним планом підготовки у ПНПУ використовуються класичні бази (спортивні школи, спортивні та фітнес-клуби). Університет є потужною базою професійно-практичної підготовки, оскільки там успішно функціонують спортивні організації, які очолюють здобувачі і випускники факультету фізичного виховання та спорту [4].

Таким чином, освітньо-професійна програма бакалавра фізичної культури і спорту, яка відповідає затвердженому державному стандарту та підготовлена на основі практико-орієнтованого підходу, включає:

- гармонійне поєднання теоретичних знань з практичним досвідом роботи;
- підвищення вірогідності отримання роботи відразу по закінченню закладу вищої освіти;
- отримання досвіду, необхідного для подальшого професійного зростання, а також реалістичного проектування власного кар'єрного шляху;
- можливість отримання грошової винагороди в процесі навчання (дуальна освіта);
- формування професійної та соціальної компетентності;
- готовність до професійної діяльності та розвитку відповідних особистісних якостей.

Основним засобом реалізації практико-орієнтованого підходу є набуття здобувачами вищої освіти досвіду роботи в реальних умовах діяльності фізкультурно-спортивної організації. Практика, як одна із форм виробничого навчання студентів, створює передумови для підвищення самооцінки, впевненості у власних силах та готовності до самостійної роботи в ролі тренера чи інструктора.

На нашу думку шляхи реалізації практико-орієнтованого навчання під час навчальної та виробничих практик фахівців фізичної культури і спорту, полягають у таких аспектах:

- 1) Індивідуалізація завдань (розробка індивідуальних завдань для кожного студента, враховуючи їхні інтереси та майбутню спеціалізацію);
- 2) Робота з реальними кейсами (аналіз конкретних ситуацій, з якими стикаються тренери, фітнес-інструктори та інші фахівці в реальній практиці);
- 3) Наставництво (закріплення за кожним студентом досвідченого наставника, який буде ділитися своїми знаннями та досвідом);

- 4) Участь у реальних проектах (залучення студентів до реалізації спортивних заходів, тренувальних програм та інших проектів);
- 5) Самостійна робота (надання студентам можливості самостійно розробляти та реалізовувати тренувальні програми під контролем методиста);
- 6) Зворотний зв'язок (надання студентам регулярного зворотного зв'язку від наставників, викладачів та інших фахівців);
- 7) Використання сучасних технологій (застосування сучасних технологій у процесі тренувань та аналізу результатів);
- 8) Розвиток soft skills (акцент на розвитку комунікативних навичок, лідерських якостей та вміння працювати в команді).

Висновки. Упровадження практико-орієнтованого підходу в умовах реформування вищої освіти передбачає необхідність створення учасниками освітнього процесу середовища, в якому здобувачі мають можливість виявити і реалізувати свій інтерес до пізнання, зробити його усвідомленою потребою в саморозвитку, професійній та соціальній адаптації. Саме прагнення знайти оптимальний баланс між академічною та прагматичною складовими професійної підготовки, реалізовується у залученні студентів до створення практико-орієнтованих проектів, які є результатом як індивідуальної, так і колективної діяльності за чітко визначеними правилами.

Перспективи подальших досліджень вбачаємо в емпіричному дослідженні реалізації практико-орієнтованого навчання в системі професійної підготовки майбутніх фахівців фізичної культури і спорту.

References

1. Бондаренко В. В., Хлібкевич С. Б. Наскрізна програма практик підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 017 Фізична культура і спорт, освітньої програми «Фізична культура і спорт». Полтава, 2023. 25 с.
Bondarenko, V. V., & Khliblevych, S. B. (2023). Oskrizna prohrama praktyk pidhotovky zdobuvachiv pershoho (bakalavrs'koho) rivnya vyshchoi osvity za spetsial'nisty 017 Fizychna kul'tura i sport, osvitynoi prohramy «Fizychna kul'tura i sport» [Cross-cutting program of practical training of applicants for the first (bachelor's) level of higher education in the specialty 017 Physical Culture and Sports, educational program Physical Culture and Sports]. Poltava. 25 [in Ukrainian].
2. Брехунець А. І. Практико-орієнтований підхід до професійної підготовки майбутніх учителів трудового навчання та технологій. Професійна освіта: методологія, теорія та технології. 2018. Вип. 7. С. 31–42.
Brekhunets, A. I. (2018). Praktyko-oriyentovanyu pidkhid do profesiynoi pidhotovky maibutnikh uchyteliv trudovoho navchannya ta tekhnologiy [Practical-oriented approach to professional training of future teachers of labor training and technologies]. Professional education: methodology, theory and technologies, 1, 31–42. [in Ukrainian].
3. Горбенко Г. В. Практико-орієнтоване навчання у підготовці бакалаврів реклами і зв'язків з громадськістю. Неперервна професійна освіта: теорія і практика. 2015. № 4(45). С. 64–69.
Gorbenko, G. V. (2015). Praktyko-oriyentovane navchannya u pidhotovtsi bakalavriv reklamy i zv'yazkiv z hromadskisty [Practical-oriented training in the training of bachelors of advertising and public relations]. Continuing professional education: theory and practice, 4(45), 64–69. [in Ukrainian].
4. Корносенко О. К., Даниско О. В. Досвід реалізації практико-орієнтованого підходу в системі підготовки майбутніх фахівців фізичної культури Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка. Часопис кафедри теорії й методики фізичного виховання, адаптивної та масової фізичної культури «Фізична культура: теорія і практика» / голов. ред. О. К. Корносенко. Полтава: Сімон, 2024. № 7. С. 9–12
Kornosenko, O. K., & Danysko, O. V. (2024). Dosvid realizatsii praktyko-oriyentovanoho pidkhodu v systemi pidhotovky maibutnikh fakhivtsiv fizychnoyi kul'tury Poltav'skoho natsional'noho pedahohichnoho universytetu imeni V. H. Korolenka [Experience in implementing a practice-oriented approach in the system of training future specialists in physical education of the Poltava National Pedagogical University named after V. G. Korolenko]. Physical Culture: Theory and Practice, 7, 9–12. [in Ukrainian].
5. Майковська В. І. Практико-орієнтоване навчання як засіб професіоналізації підготовки майбутніх фахівців в Україні. Проблеми інженерно-педагогічної освіти. 2016. № 50–51.
Maikovska, V. I. (2016). Praktyko-oriyentovane navchannya yak zasib profesionalizatsiyi pidhotovky maibutnikh fakhivtsiv v Ukrayini [Practice-oriented training as a means of professionalizing the training of future specialists in Ukraine]. Problems of engineering and pedagogical education, 50–51. [in Ukrainian].
6. Петренко Л. М. Практико-орієнтований підхід до формування змісту підвищення кваліфікації педагогів за дистанційною формою. Методичні засади підвищення кваліфікації педагогічних працівників системи професійної освіти: збірник матеріалів Всеукраїнської Інтернет-конференції. Хмельницький, 2016. С. 465–469.
Petrenko, L. M. (2016). Praktyko-oriyentovanyu pidkhid do formuvannya zmistu pidvyschennya kvalifikatsiyi pedahohiv za dystantsiynoyu formoyu [Practice-oriented approach to forming the content of advanced training of teachers in a distance form] In Methodological principles of advanced training of pedagogical workers of the system of vocational education: collection of materials of the All-Ukrainian Internet conference Khmelnytskyi. 465–469. [in Ukrainian].
7. Хижняк О. О. Практико-орієнтований підхід у системі професійної підготовки тренера з боксу у закладах вищої освіти. Теорія та методика навчання та виховання. 2019. № 47. С. 159–168.

- Khyzhnyak, O. O. (2019). Praktyko-oriyentovanyy pidkhdid u systemi profesiyanoi pidhotovky trenera z bokcy u zakladakh vyshchoyi osvity [A practice-oriented approach in the system of professional training of boxing coaches in higher education institutions]. *Theory and methods of teaching and education*, 47, 159–168. [in Ukrainian].
8. Pietsch, S. (2010). Begleiten und begleitet werden. Praxisnahe Fallarbeit – ein Beitrag zur Professionalisierung in der universitären Lehrerbildung. [Accompany and be accompanied. Practical case work – a contribution to professionalisation in university teacher training]. Kassel : Kassel University Press. 294 s. [in German].
9. Warnek, D. (2007). Aktionsforschung und Praxisbezug in der Darf-Lehrerausbildung. [Action research and practical relevance in the Darf teacher training]. Dagmara Warneke. Kassel: Kassel Univ. Press, 2007. 599 s. [in German].

Sviertniev Oleksandr

ORCID 0000-0002-9175-091X; Web of Science ResearcherID GRE-8884-2022

Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor
Associate Professor of the Department of Theory and Methods of Physical Education,
Adaptive and Mass Physical Culture;
Poltava National Pedagogical University named after V.G. Korolenko (Poltava, Ukraine)
E-mail: sviertneva@gmail.com

Khlibkevitch Serhii

ORCID 0000-0002-0866-6021

Doctor of Philosophy, Assistant of the Department of Theory and Methods of Physical Education,
Adaptive and Mass Physical Culture;
Poltava National Pedagogical University named after V.G. Korolenko (Poltava, Ukraine)
E-mail: hlibkevitch2015@gmail.com

Kravchenko Andriy

ORCID 0009-0005-0065-087

Candidate of Pedagogical Sciences,
Deputy Head of the Department of General Military Disciplines;
Military Law Institute of the Yaroslav the Wise National Law University
(Kharkiv, Ukraine) E-mail: andrey81levada@gmail.com

PRACTICALLY ORIENTED TRAINING IN THE SYSTEM OF PROFESSIONAL TRAINING OF PHYSICAL CULTURE AND SPORTS SPECIALISTS

The article is devoted to the study of the problem of implementing a practice-oriented approach in the system of professional training of future specialists in physical culture and sports in higher education institutions. One of the forms of organizing the educational process in higher education institutions that maximally contributes to the development of the personality and readiness for professional activity of applicants is practical training, since it creates a basis for professional development, integrally with theoretical training. The main means of implementing a practice-oriented approach is for higher education applicants to gain work experience in real conditions of a physical culture and sports organization. The implementation of educational and professional programs in the specialty A7 Physical Culture and Sports is also based on a practice-oriented approach. The introduction of a practice-oriented approach is the creation by teachers and employers of an environment in which applicants have the opportunity to discover and realize their interest in knowledge, to make it a conscious need for self-development, professional and social adaptation.

The purpose of the article: to substantiate the specifics of the implementation of a practice-oriented approach in the system of professional training of future specialists in physical culture and sports.

Methodology. Analysis and generalization of special literature and Internet sources, experience in implementing educational and professional programs in the specialty A7 «Physical Culture and Sports», in particular programs of educational and industrial practices.

The scientific novelty lies in defining and clarifying the concept of «practice-oriented approach»; substantiating ways to implement practice-oriented learning during educational and industrial practices in the process of training specialists in physical culture and sports.

Conclusions. The authors of the article conclude that the implementation of a practice-oriented approach is the creation by teachers and employers of an environment in which applicants have the opportunity to discover and realize their interest in knowledge, to make it a conscious need for self-development, professional and social adaptation. Therefore, the desire to find the optimal balance between the academic and pragmatic components of professional training is realized in involving applicants in the creation of practice-oriented projects, which are the result of individual/collective activity according to clearly defined rules.

Keywords: professional training of physical education and sports specialists, practice-oriented training, professional and practical training.

Стаття надійшла до редакції 25.01.2025

Рецензент: доктор педагогічних наук, професор Корносенко О.